

Bohoslužby v Javorníku 5.června 2016

Lk 7,11-17

Milé sestry, milí bratři, v davu kolem Ježíše panovala radostná nálada. Vždyť se všichni setkávali s mnoha projevy Ježíšovy veliké moci. Zrovna uzdravil v Kafarnaum setníkova sluhu a nemusel ho ani vidět, stačilo mu říct jen slovo. O něčem tak úžasném se těžko mluví se smutkem a lhostejností. Člověka to spíše zaplaví nadšením, radostí. Je přeci úžasné mít možnost být s takovým člověkem. Svět je najednou krásný, hýří barvami, srdce radostí zpívá.

Celý ten zástup míří k městu Naim. Zde je možné vidět poněkud jiný zástup. Není v něm radost, srdce nezpívá nad krásou života. Zástup vede matka doprovázející zemřelého syna. Zůstala sama, byla vdova a zemřel její jediný syn. Taková událost člověka vede k zamyšlení nad Boží spravedlností. Proč se tak stalo? Proč ji potkávají takové rány? Vždyť ztrácí úplně vše. Když nebyl manžel byl syn oporou, zárukou dobrého života. Bezdětná vdova je ale bez opory. Zde skutečně není nic, co by ukazovalo k radosti. Nejen u vdovy, ale v celém zástupu. Její neštěstí je neštěstím i těch ostatních.

Setkání těchto dvou zástupů je pozoruhodné. Ten radostný dokáže vnímat smutek toho pohřebního, ten pohřební nedokáže příliš rozumět radosti toho zástupu kolem Ježíše. Tak to bývá. Bolest zbavuje možnosti vidět radost, kdežto radost umí vnímat i bolest. Svým způsobem zde dochází k setkání dvou různých světů. Zástup jdoucí s Ježíšem je vět, který je veden Ježíšovou nadějí života, zástup s mrtvým synem je veden smrtí.

Dav jdoucí za Ježíšem se vznáší téměř v nebesích. Vždyť jdou za Ježíšem, je jim krásně. Radost nad Ježíšovým dílem pozvedá člověka až k nebesům. Jakoby už nebyl v tomto světě. Setkání s pohřebním průvodem je návrat do reality. Dav jdoucí za Ježíšem není ještě v nebesích, je stále na tomto světě, je jeho součástí. Bylo by naivní se domnívat, že se ho běh tohoto světa nějak netýká. Následovat Ježíše neznamena být mimo tento svět. Jsme jeho učedníky uprostřed tohoto světa. Týká se nás tedy i bolest přinášená různým utrpením, nemocí, smrtí. Je třeba reagovat, není možné si těchto věcí nevšímat, nechávat je plynout s odkazem, že se nás něco takového netýká.

Otázka se tedy nabízí, co s tím utrpením můžeme udělat? Jak se k němu postavit? Jak reagovat? První věc, která by se nabízela a jistě by byla minimálně slušností, je připojení se k tomu průvodu. Máme plakat s plačícími, tohle by tedy naplnilo ono slovo Ježíšovo. Mlčky se připojit, dát najevo svou účast, soucit. V danou chvíli to může být velice účinné. Ale co potom dál? Stačilo by to? Pomohlo by to vůbec něčemu? Stát se zde jedním z davu za mrtvým by znamenalo změnit zcela směr své cesty. Dav s Ježíšem jde do města, dav s mrtvým z města, tedy na opačnou stranu. Projev soucitu, tak znamená změnit směr své cesty, a popravdě řečeno, by toho moc nevyřešil. To není nic neuctivého k utrpení a trápení ve světě. Když se ale nad tím člověk zamyslí, dojde k závěru, že toto je cesta, která nic neřeší. Ne proto, že by neměla svůj smysl, ale proto, že s námi je Ježíš a on má jiné plány, ukazuje jinou cestu pomoci tomuto světu.

Často se snažíme přizpůsobit právě s odkazem na ono porozumění soucítění s utrpením světa. Je to krásně křesťanské, když budeme mít soucit, když budeme mít pochopení, když půjdeme spolu v průvodu tohoto světa uznat moc smrti. I když to vypadá dobře, není to tak docela ono. Projev účasti moc nepomůže, protože vlastně zůstane jen něčím povrchním, nevstoupí zcela do situace. Stejně jako mnohé přizpůsobení se běhu tohoto světa mu nepomůže. Jen nám samotným vlastně uškodí, protože změníme směr svého putování, dáme se jinou cestou a tak ztratíme i svou vlastní naději.

Při setkání s pohřebním průvodem ukazuje Ježíš na řešení, které je trochu jiné. Nepřipojuje se k průvodu, ale donutí průvod zastavit. To je veliká věc. Zpočátku trochu překvapivá, ale právě to je to, co Ježíš přichází na tento svět zvěstovat. Nejde s davem ke smrti, ale ty, kdo jsou na této cestě zastavuje. To je i pro nás velmi symbolické. Ježíš zastavuje ty, kteří kráčí pod mocí smrti. Toto zastavení je prvním krokem jeho dalšího díla. Sami tak smíme vnímat, že i na našich cestách nás Ježíš zastavuje a dává možnost nabrat jiný směr. Aby mohl člověk změnit svou cestu, musí se nejprve zastavit, tedy přestat mířit směrem, kterým šel. Teprve pak se může obrátit.

Ježíš oslovil matku toho syna dost prostou větou. Neplač. Opět je to takové zvláštní, protože na pohřbu se přeci běžně pláče. Proč ji přesvědčuje o něčem jiném? Proč má utišit svůj hněv? V první chvíli to může vypadat jako zhoršení situace. Neplač, to nemusí být jen snaha o utišení, ale také určité přesvědčování, snaha o napasování do vlastního prožívání. Něco ve smyslu, neplač, protože my jsme přeci radostní a tak nám to nemůžeš kazit. Což pak na onu ženu musí působit tak, že i to poslední, co ji zbývá je jí bráno. Nemá plakat nad mrtvým, nad svou situací? Co tedy má dělat? Vždyť je to smutné, není zde nic radostného. Zastavení na cestě smrti může vypadat tedy dost necitlivě. Člověk má pocit, že mu není ani to nejmenší dopřáno, i jeho jediná útěcha je mu brána. Je to ale jen prvotní pocit. Ve skutečnosti Ježíšovi jde o útěchu. Vždyť tomu předchází jeho lítost. Ježíši bylo té vdovy líto a chtěl ji pomoci. Proto ji říká neplač. Není to bránění v tom, aby se mohla vyplakat, nic jí nebere. Je to výzva k naději, protože utišení pláče,

konec smutku dovolí člověku vidět i víc než jen neřešitelnost své situace. A o to Ježíš usiluje. Dává ji naději. Smutek není jediné, co člověku zbývá i v této situaci.

Po zastavení průvodu činí ještě něco dalšího, co určitě nebývá běžné. Dotýká se místa, kde leží mrtvý. Běžně to člověk nedělal, neboť to bylo něco, co jej znečišťovalo, tedy činilo nehodným účastnit se různých náboženských obřadů. Ježíš s tím ale problém nemá. Smrt nad ním nepanuje, nepodléhá jejímu diktátu, proto se jí může dotýkat. Tam, kde ona vládne, přináší Ježíš život. Dav se tak stává svědkem něčeho opravdu nevídaného. Mrtvý syn vstává a začíná normálně komunikovat. Mluví, takže to není žádný prelud, ale skutečně vzkříšení. Ježíš ho vrací jeho matce a tak řeší její těžkou situaci. Průvod, který ve smutku šel z města, vrací s průvodem Ježíšovým, průvodem radosti zase do města. Radost zde vítězí. U těch ve smutečním průvodu tak obrazně dochází k obrácení a návratu v průvodu radosti.

Ježíš nezůstal nečinný při setkání s neštěstím vdovy. Nepopřál jen povrchně soustrast s tím, že je to slušné, ale dál ho to už nezajímá. Nestal se součástí průvodu vzdávajícího hold smrti. Naopak, tento průvod připojil ke svému průvodu života. To je veliká výzva pro naše vlastní putování, naši službu. Je asi patrné, že naše moc nedokáže vzkřísit mrtvého, aby se tak vyřešil problém podobný té vdově. Nicméně ono zase tolik o toho mrtvého a jeho vzkříšení nejde. Ježíš měl moc a tuto moc použil, aby té vdově pomohl. Zde je onen záchytný bod důležitý pro nás. I nám je svěřena určitá moc a ní smíme pomáhat druhým v jejich různých problémech. Jako učedníci Ježíšovi se setkáváme se smutným zástupem tohoto světa. Je to zástup jdoucí ke smrti, i když zrovna nenese žádného mrtvého. Avšak všichni jsou pro svůj hřích odsouzeni na smrt. Proto jejich život také probíhá ovládnut touto mocí. Někdy v beznaději, někdy v hrané naději. Co s tím můžeme dělat? Jako zástupu učedníků Ježíšových je nám dána moc jeho evangelia. Můžeme ji tedy použít pro pomoc druhým. To znamená, že můžeme dát víc než jen soucit, chvilkovou útěchu. I když nedokážeme činit takové věci jako Ježíš, můžeme k němu ukazovat a zvát. Takže nemusíme při setkání s tímto světem opouštět svou cestu, měnit směr svého života. Můžeme i z pozice těch, kdo žijí radostí Kristovou a v úžase nad jeho dílem kráčejí světem, sdílet naději, zvát k ní, povzbuzovat druhé. Můžeme je na jejich cestě zastavit a otočit směrem k životu. K tomu všemu nám Bůh dává svou moc. Vždyť právě v poznání Ježíše a setkání se s ním je naděje každého člověka. Nikde jinde není možno dojít spásy a pokoje, než právě u něj.

Jsme tedy ten zástup radosti, který se setkává s realitou tohoto světa. Abychom do této reality vstoupili jako ti, kdo přinášejí pomoc, je potřeba se držet Ježíšova slova naděje a nepřizpůsobovat se zvykům a cestám tohoto světa. Jen s pevným základem v Kristu máme oč se opřít, když zveme druhé na cestu života.

Pane Ježíši, tvé moc přesahuje naše představy, naši zkušenost. Přinášíš život všude tam, kde již odešel. A proto prosíme, abys i mezi nás přinesl svůj život, oživil své dílo mezi námi.

Amen.